

BIOLOGIE

in de bovenbouw

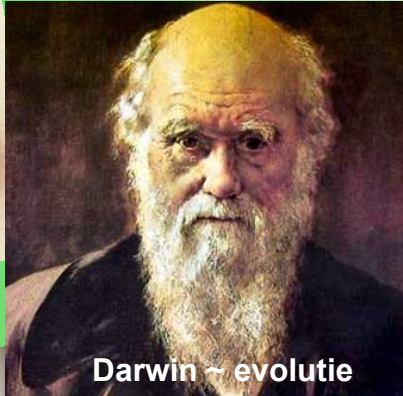
Biologie is dé wetenschap van de 21e eeuw

- DNA-mutaties zijn de bron van het leven in al zijn **verscheidenheid** (nieuwe kanker-therapieën, nieuwe soorten voedsel, nieuwe antibiotica etc.)
- De ontwikkeling van organismen is zeer complex. We leren steeds meer over bijvoorbeeld de hersenen (leer- en gedragsproblemen, verslavingszorg etc.)
- Organismen kunnen zich aanpassen aan een omgeving die steeds verandert (...maar welke soorten kunnen de opwarming van de aarde weerstaan?)

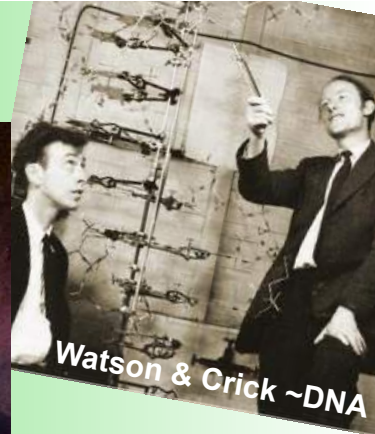

Mendel ~ erfelijkheid

Darwin ~ evolutie

Watson & Crick ~DNA

Doudna & Charpentier ~ CRISPR-Cas

Rosbash, Hall & Young
biologische klok

Biologie bovenbouw

Natuur en Gezondheid:

- **biologie**
- scheikunde + wiskunde (A of B)
- natuurkunde of aardrijkskunde
of

Natuur en Techniek:

- scheikunde
- natuurkunde + wiskunde B
- **biologie** of wiskunde D of informatica
of
- **biologie** als extra vak bij C&M of E&M

De voorkant van de
gouden Nobel-medaille
(vaak toegekend aan
wetenschappers met
biologisch onderzoek)

Waarom kiezen voor biologie?

- meer kennis over eigen lichaam en de leefomgeving
- basis om wetenschappelijke ontwikkelingen te kunnen duiden
- nodig voor opleiding na het Emmaus

Studiekeuze:

gezondheidssector

N&G + natuurkunde

N&T + biologie

vaak: dubbelprofiel
N&G + N&T

Enkele voorbeelden

- bewegingswetenschappen (H/V)
- biomedische wetenschappen (H/V)
- geneeskunde (V) HBO-V (H)
- gezondheidswetenschappen (H/V)
- beleid en management gezondheidszorg
- diergeneeskunde (V) diermanagement (H)
- levensmiddelentechnologie (H/V)
- farmacie (V) farmakunde (H)
- biologie (V)
- life sciences (H/V)
- milieukunde (H/V)
- plantenteelt (H/V)
- medisch beeldvormende en radiotherapeutische technieken (H/V)
- medisch laboratoriumonderzoek (H/V)
- fysio- en ergotherapie (H)

Biologie bovenbouw

contacturen: 4H 4 uur - 4V 3 uur
 5H 3 uur - 5V 3 uur
 6V 3 uur

kennis (theorie) en vaardigheden

methode: Biologie voor jou **MALMBERG**

Biologie voor jou

MALMBERG

volledig digitale methode + papieren handboek

informatieboek: Binas

examentraining: adaptieve examentrainer

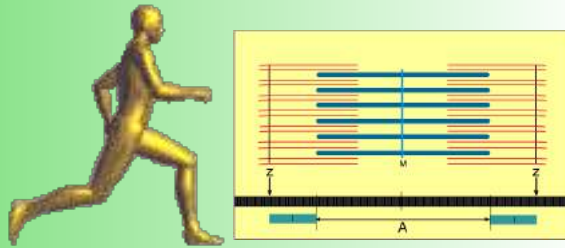

Onderwerpen

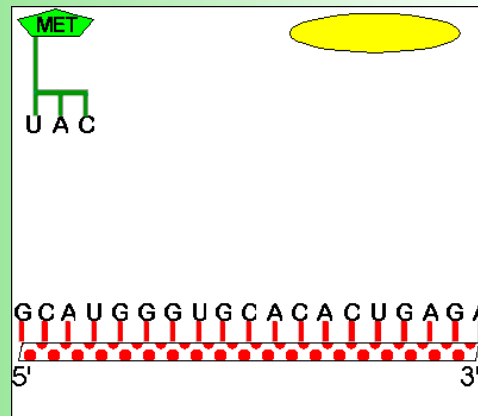
- Inleiding in de biologie
- Voortplanting
- Genetica
- Evolutie
- Ecologie
- Mens en milieu

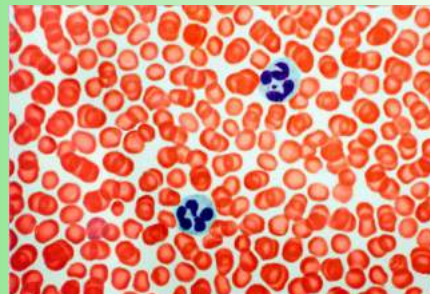
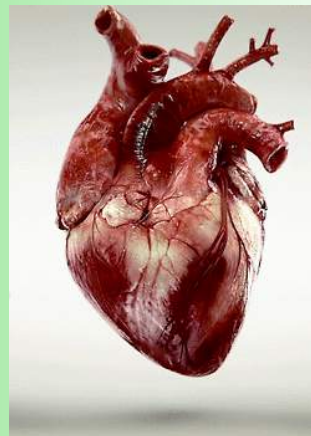
- Regeling
- Waarneming en gedrag
- Stofwisseling in de cel
- DNA

- Planten

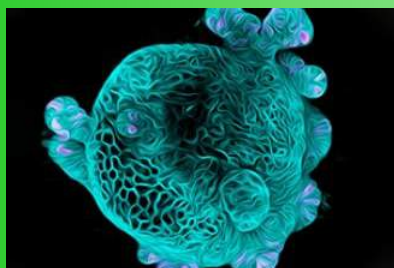
- Vertering
- Transport
- Gaswisseling en uitscheiding
- Bescherming
- Samenhang van de biologie

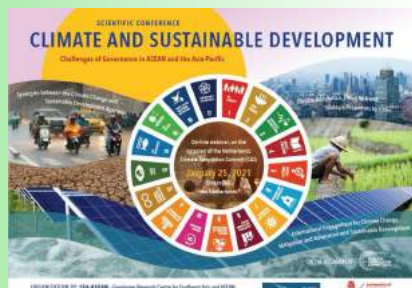
Algemene vaardigheden

- natuurwetenschappelijk onderzoek
- informatie en communicatie technieken
- gegevens analyseren en verwerken

aandacht voor actualiteit:

- Corona virus
- Klimaatverandering
- kankeronderzoek (organoïden)

Profiel dag : gedragsonderzoek in Blijdorp

Excursies: evolutie in museum Naturalis, Erasmus m.c.

Profiel dag

Prenataal onderzoek

WAGENINGEN UNIVERSITY
WAGENINGEN UR

Kennis ~ contexten

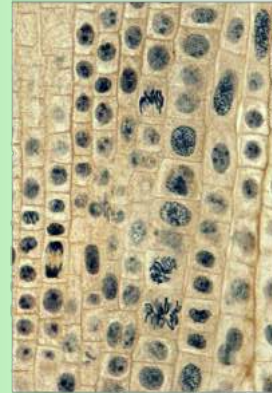
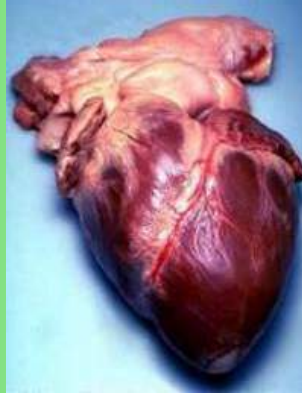
~ relevantie in leefwereld, beroep, wetenschap
~ actualiteit

- gezondheid
- natuur en milieu
- landbouw en veeteelt
- biotechnologie

Cijfers: toetsen (vooral theorie) 70%
praktische opdrachten 30%

Verder: handelingsdelen / practica
vaardigheden oefenen
“naar behoren”

**op dit moment in 4 VWO
practicum fruitvliegjes**

Drosophila melanogaster

**zojuist in 4 havo afgerond:
practicum tomatenplantjes**

Planner van deze week

4 havo	Bestuderen	Maken	Leren	Practicum	Inleveren
Week 11 (6) 07-02 t/m 11-02	Thema 7 Ecologie en milieu B6 en B7	Bas 6: 42 t/m 47,48,49,50,51,52 Bas 7:53 t/m 59,60,61,62,63	Th 7: B4,B5	zeester	Inleveren tekeningen met beschrijving
4 vwo	Bestuderen	Maken	Leren	Practicum	Inleveren / PO's
Week 11 (6) 07-02 t/m 11-02	T3 B7 + surv.pakket	75,76,77,78,79,80 + surv. pakket	T3 B7	F2 tellen	11-2 inleveren materiaal/methode (PO1)

B7

Opvoeding of aanleg

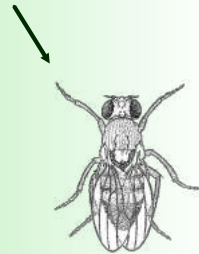
Leerdoelen

- Je kunt het doel van tweelingonderzoek beschrijven.
- Je kunt verklaren dat epigenetica kan leiden tot een ander overervingspatroon dan volgens de wetten van Mendel.

You can't make a racehorse of a pig, but you can make a very fast pig.

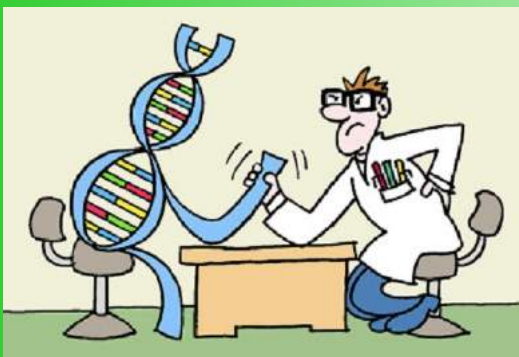
- John Steinbeck -

geneticliteracyproject.org

Keuze voor biologie

- nieuwgierig
- veelzijdig
- zoekend naar antwoorden
- kritisch
- vasthoudend

- volgens de leerlingen: het leukste vak, **maar....**
- het gaat niet vanzelf
- je moet veel tekenen
- het kost redelijk wat werk op school én thuis!
- Dat moet je willen en kunnen

Vragen??!

